

ESIC Nieuwsbrief

Europees Studie- en Informatiecentrum v.z.w.

ESIC is lid van de Europese Beweging-België en UEF-België

ESIC Nieuwsbrief verschijnt met de steun van de Provincie Antwerpen

In dit nummer

<i>Politieke Unie</i>	4
<i>Begroting</i>	5
<i>Belastingsfraude</i>	6
<i>Toetreding</i>	7
<i>Extern beleid</i>	8
<i>Vrijhandel of protectionisme</i>	8
<i>Interne markt</i>	11
<i>Landbouw en visserij</i>	12
<i>Milieu</i>	13
<i>Kredietcrisis</i>	14
<i>Groei en tewerkstelling</i>	16
<i>Mensenrechten</i>	17
<i>ESIC 50 jaar</i>	17
<i>Plan UEF-België</i>	18

Deel de wijziging van uw e-mail adres tijdig mee

Met steun van

✕ *Opinie* ✕

2013 zit erop. Een spannend jaar met veel donkere bladzijden en ook zijn lichtpunten. Op Europees vlak moeten we een onderscheid maken tussen wat er zich op het vlak van de Europese Unie (28-lidstaten) en de eurozone (17 lidstaten) heeft afgespeeld. Dat onderscheid is belangrijk. Enerzijds draait de molen van de EU verder met haar beslissingen die betrekking hebben op de interne markt, en wat er aan technische beslissingen kan worden genomen. Anderzijds is er de bankenunie. Hier volgen de technische principe-akkoorden mekaar op.

Die bankenunie heeft voor doel een herhaling van de financiële crisis van 2008 te voorkomen. Een bankenunie bestaat uit drie delen: een gemeenschappelijk banktoezicht, een ontmantelingsmechanisme voor zombie-banken en tenslotte een Europese waarborg voor de terugbetaling van de deposito's op banken. Deze maatregelen worden weliswaar met 28-lidstaten samen beslist, toch zijn er voorzieningen die sommige lidstaten toelaten uit die mechanismen te stappen.

De bankenunie is een deel van een uitgebouwde en evenwichtige monetaire en economische unie. Deze unies moeten de grondslag vormen voor een waarachtige economische regering. Die regering is voorlopig nog toekomstmuziek. Met 28-lidstaten is het bijzonder moeilijk om de belangrijke stap naar een economische regering te

Abonnement:
Jaarabonnement

PER e-mail
7.50 euro/4 nummers

PAPIERVERSIE
10 euro/4 nummers
Enkel voor bibliotheken

Bankrekening: 220-0316957-94

zetten. Nieuwe bevoegdheidstransfers zijn hier nodig Kortom geen tekort aan technische (en beperkte) maatregelen. Echte politieke (en institutionele) maatregelen blijven uit, want de nieuwe financiële mechanismen worden voornamelijk intergouvernementeel geregeld. Zelfs een aanvang van de bespreking van een politieke hervorming, met een sterkere democratische basis en dito legitimatie, blijft uit. Dat is spijtig en contra-productief.

Een te beperkte vraagstelling helpt de oplossing van de problemen niet. De meeste Europese beleidsvoerders beperken het debat tot de vraag: passen die hervormingen binnen het Verdrag van Lissabon al dan niet. Is de vraag niet eerder: welke conclusies moeten uit de crisis worden getrokken en welke maatregelen zijn er nodig? Met immobilisme worden de uitdagingen er alleen maar groter en bedreigender door. Ook de prijs van die hervormingen gaat in stijgende lijn.

De discussie: besparen of groeien blijft onopgelost. Een echt gemeenschappelijk economisch beleid is nog een fata morgana. Dat wil zeggen gemeenschappelijk economische richtsnoeren, die onder toezicht van de Europese Commissie door de lidstaten zelf worden ingevuld. Het kortetermijndenken van de Europese beleidsvoerders, namelijk de nationale regeringen, blijft de regel. Dit is ergerlijk. Waar blijven de visionaire leiders die de echte problemen onder ogen durven te zien?

Hoe staat het met de crisis in de eurozone? Is die crisis overwonnen of blijven de dreigingen aanwezig? Enkele financiële analisten (uit zeer verschillende oorden) waarschuwen opnieuw voor een aankomende financiële crisis. Beroepsdefaitisme? Waarschijnlijk niet. De waarschuwingen in 2007 werden ook in de wind geslagen. Deze crisis zou opnieuw het gevolg zijn van financiële exuberantie van grote operatoren op de financiële markten. Is de hebzucht nog niet uitgeroeid? Zichtbaar niet. Wat zal er gebeuren als in China of de VS een financiële zeepbel barst? De internationale context is dus niet zonder gevaar. Zal een brede internationale samenwerking dit doemscenario kunnen voorkomen? Zullen de beleidsvoerders in Europa toch nog snel genoeg zijn om een herhaling van de crisis en de daaropvolgende collectieve verarming te voorkomen? Misschien nog juist.

De toetredingstrein is opnieuw in gang getrokken. Is dat wenselijk? Zwakke Balkan-landen met hun specifieke tekortkomingen staan te drummen (met zwakke overheidsapparaten, onaangepaste waarden en zwakke economieën). Heeft Europa de lessen uit de toetreding van Roemenië en Bulgarije (en van Griekenland) blijkbaar niet begrepen? Bewijst Europa die landen een dienst door ze te snel te laten toetreden? Om principiële redenen een toetreding erdoor drukken is een zeer gevaarlijk spel. Dat zal beide partijen ontgoochelen.

Hongarije en Roemenië zijn alle twee een voorbeeld hoe het niet moet. Hun eerste ministers hebben hun grondwettelijke waarborgen afgebouwd en de scheiding van de machten teniet gedaan (Hongarije) of nagelaten verder uit te bouwen (Roemenië). Opnieuw ontgoocheling. De EU beschikt hier over onvoldoende slagkracht om die perverse ontwikkelingen een kordate halt toe te roepen. En als de EU kan beslissen, aarzelt ze.

De toestand in het Midden-Oosten blijft explosief. De Europese diplomatie blijft zich hier verdienstelijk maken met verschillend effect. Ook hier zou méér en beter mogelijk zijn als de nationale staten niet zo halsstarrig aan hun nationale soevereiniteit blijven vasthangen. De nationale staten zijn zich zeer goed bewust dat ze individueel niet zwaar wegen op de internationale scène en toch vertikken ze het om goed samen te werken.

EuropaDebat

Europees Studie- en Informatiecentrum

[Home](#)

[EuropaActua](#)

[EuropaInfo](#)

[EuropaDebat](#)

[Links](#)

[ESIC](#)

website esic

www.europadebat.be

Vermeldenswaard is de update van de sectie **EuropaDebat**, die naast **EuropaInfo**, een plaats is waar zeer veel vragen worden gesteld. Er zijn zo veel onbeantwoorde vragen over Europa. Deze website wil bescheiden bijdragen tot een bruikbare duiding.

De website EuropaDebat wil de visie van het **Europees federalisme** ruimer bekend maken in Vlaanderen.

BEGELEIDING, ONDERSTEUNING EN ADVIES

Een gratis dienst biedt ESIC aan belangstellenden - studenten of volwassenen - de mogelijkheid om ESIC te raadplegen voor begeleiding, ondersteuning of advies over een thema/activiteit dat binnen de sfeer van de EU ligt.

Contact met Robert Verschooten

Tel: 03/238.97.74

www.europadebat.be

e-mail esic@telenet.be

Politieke Unie

Minder macht voor de EU.

De Nederlandse regering wil, zonder wijziging van de Europese verdragen, de macht van de EU terugschroeven. Daarom publiceerde de regering een 'subsidiariteitsoverzicht' om de domeinen te identificeren waar zij denkt dat de EU de machten, verleend door de verdragen, overschrijdt. Dit manoeuvre wordt gezien als een poging om de eurosceptici in Nederland te sussen. In een verklarende nota stelt de regering dat 'de tijd voor een immer nauwere unie in elk mogelijk beleidsdomein definitief achter ons ligt'. De nota bevat in totaal 54 actiepunten. (European Voice - I. Wishart - 27/06/2013)

Prioriteiten voor Commissie.

Op 22 oktober heeft de Europese Commissie haar werkprogramma voor 2014 goedgekeurd. Dit programma bevat 29 initiatieven tussen nu en het einde van haar mandaat in oktober 2014. Van de 29 zijn er enkel 4 die wetgevend zijn, de andere 25 zijn hoofdzakelijk herwerkingen van bestaande wetgeving en mededelingen over thema's zoals staatshulp of het industriebeleid. De nieuwe wetgeving komt voort uit wettelijke verplichtingen, de nood aan technische herziening of specifieke dringende thema's. Het werkprogramma bevat ook 20 wetgevende voorstellen die door de Commissie reeds werden ingediend, met de wens om deze nog tijdens deze legislatuur, dus nog voor april 2014, goedgekeurd te krijgen. (European Voice - T. Vogel - 24/10/2013)

Cameron krijgt zijn show.

Op de EU-top van 24-25 oktober hield Premier Cameron een stevig pleidooi voor een afslanking van de Europese wetgeving, onder het goedkeurend oog van onder meer de Duitse kanselier Merkel, de Nederlandse premier Rutte en zelfs de Italiaanse sociaal-democraat Letta. Vorige maand had Barroso al een initiatief genomen om wetgeving die te lang en te zwaar op de hand is voor een meerderheid van lidstaten, sneller opnieuw van de tafel te halen. De Fransen deden het Britse

'circus' af als pure deregulering' en pleiten voor afslanking met behoud van de Europese normen voor sociaal, milieu- en gezondheidsbeleid. (De Tijd - K. Van Haver - 26/10/2013)

Wordt Italië weer een normaal land?

Voor Italië tikt de klok. Maar voor het eerst staat een rij toppolitici klaar die de hand aan de ploeg willen slaan. Met Letta (eerste minister) en Renzi (de nieuwe leider van de Partito Democratico) lijkt de generatiewissel ter linkerkant compleet. Maar ook ter rechterkant lijken de vastgeroeste patronen van de voorbije 20 jaar definitief doorbroken. De saga na de veroordeling van Berlusconi voor fiscale fraude afgelopen zomer gaf het brede centrumrechtse front Il Popolo della Libertà de doodsteek. Een aantal Berlusconi-aanhangers hebben zich afgescheurd onder leiding van vicepremier Alfano en een nieuwe partij opgericht: Nuovo Centrodestra. Als deze nieuwe generatie erin slaagt het kiesstelsel grondig te hervormen, de economie weer op de sporen te krijgen en definitief afscheid te nemen van enkele kwalijke politieke gewoontes, kan Italië misschien opnieuw een normaal Europees land worden', stelt Steven Van Hecke, docent KU Leuven. (De Tijd - 13/12/2013)

Economische contracten voor eurolanden.

Bondskanselier Merkel pleit voor de invoering van bindende economische contracten tussen lidstaten, de Europese Commissie en de Europese Raad - een idee die de Europese president Van Rompuy een jaar geleden lanceerde. Wat is het probleem? Nu al doet de Europese Commissie aanbevelingen om economische groei en jobs te genereren. Maar meer dan aanbevelingen zijn dat niet. Merkel en Van Rompuy willen met hun contracten twee vliegen in één klap slaan: de lidstaten zouden de engagementen vrijwillig in overleg met de Commissie aangaan, maar wel in de

vorm van bindende contracten. 'De contracten zullen slaan op een breed palet aan maatregelen om groei en jobs te creëren', staat in de slotconclusies. 'Het gaat om de werking van de arbeidsmarkt, de efficiëntie van de administratie, maar ook om onderzoek en innovatie, algemeen en beroepsonderwijs, tewerkstelling en sociale inclusie.' Tijdens deze top een akkoord sluiten bleek niet haalbaar.

Daarom zullen de 28 staats- en regeringsleiders beslissen de kwestie door te schuiven naar juni 2014. Ze vragen Van Rompuy en Barroso om de voorstellen concreter te maken. Die doorschuifoperatie heeft ook het voordeel dat de contracten over de Europese verkiezingen van mei 2014 worden getild. (De Standaard - B. Beirlant - 19/12/2013)

Begroting

Een groot kluwen.

Alle elementen voor de goedkeuring van de verschillende budgetten werden met elkaar verbonden, namelijk het langetermijnbudget (2014-2020), de begroting voor 2014 (met méér geld voor de strijd tegen jeugdwerkloosheid en de klimaatopwarming) en de vragen tot budgettaire bijpassing (verhoging van het budget voor 2013). Ze vormen de scène voor een bittere strijd tussen de lidstaten en het Europees Parlement, die maanden aansleept. (European Voice - 31/10/2013)

Toch een groot akkoord.

Het langetermijnbudget (2014-2020) werd vastgelegd op 960 miljard euro verplichtingen en 908 miljard betalingen (een daling met 3,5% vergeleken met vorige meerjarenbegroting). Het budget voor 2014 legt de verplichtingen vast op 142,6 miljard euro en de betalingen op 135,5 miljard (een 6,2% daling ten aanzien van de begroting voor 2013). Als voorwaarden voor een goedkeuring bedong het Parlement extra geld om de tekorten op de begroting 2013 te dekken en het oprichten van een hoog-niveau werkgroep die zal onderzoeken hoe het systeem van de eigen inkomsten van de EU kan worden versterkt. Ook de programma's die verbonden zijn met de meerjarenbegroting werden goedgekeurd: het Europees Sociaal Fonds, het Erasmus+, uitwisselingsprogramma's en de Europese netwerkfaciliteit. In verband met het Cohesiebeleid werd een overeenkomst bereikt over de voorwaarden waarin regionale hulp kan worden opgeschort. (European Voice - T. Vogel - 21/11/2013)

Lidstaten versmachten Unie.

Europarlementslid Jean-Luc Dehaene is niet tevreden met de huidige financieringswijze van de EU en pleit voor méér eigen middelen. 'Met de huidige financieringswijze uit de nationale begrotingen kan Europa geen tegengewicht bieden aan wat de lidstaten doen. De mogelijkheden die Europa kan bieden, worden versmacht vanuit de lidstaten.' 'De Europese begroting is een optelsom van nationale belangen geworden, terwijl Europese meerwaarde volledig uit het oog verloren wordt. Dat is jammer, want de Europese begroting kan werken als een investeringsbegroting die aanvult waar er op nationaal vlak bespaard moet worden. De Europese begroting zou dus in crisistijd juist moeten stijgen. Het tegendeel is waar: onder druk van de lidstaten zullen de Europese middelen de komende zeven jaar lager liggen dan in de afgelopen zeven jaar.' (De Standaard - 15 en 19/11/2013)

Stijgende foutenmarge.

Bijna 5 procent van het geld uit de Europese begroting wordt fout gependend. De Europese Rekenkamer trekt aan de alarmbel en wijst vooral de lidstaten met de vinger. Voor 4,8% van de uitgaven in 2012 ontdekte de Europese Rekenkamer fouten. Het gaat bijvoorbeeld om niet-reglementaire aanbestedingen, niet-gestaafde kostenvergoedingen of de onterechte uitbetaling van subsidies. Al sinds 2009 stijgt het foutenpercentage elk jaar. Een foutenmarge is niet hetzelfde als fraude, benadrukt de Rekenkamer. De fraude met

Europees geld wordt geraamd op 0,25% van de EU-uitgaven. Volgens de Rekenkamer hadden de EU-landen in meer dan negen op tien gevallen voldoende informatie in handen om de fouten zelf te ontdekken en te corrigeren. (De Tijd - F. Vandenbril - 6/11/2013)

Gevolgen van Brexit.

De investeringsbank Goldman-Sachs dreigt ermee het Verenigd Koninkrijk te verlaten als het land uit de Europese Unie stapt. 'Hoogstwaarschijnlijk zouden we het gros van onze Europese activiteiten verhuizen van Londen naar een locatie in de eurozone. Parijs en Frankfurt zijn volgens de CEO van de investeringsbank uitstekende alternatieven voor Londen'. (De Tijd - 6/12/2013)

Britse neergang.

Vandaag wordt het Verenigd Koninkrijk

geconfronteerd met een keerpunt in zijn geschiedenis, namelijk een referendum over deelname aan de EU. De Conservatieven hebben dit referendum beloofd en hun politieke rivalen staan ook onder druk om die belofte gestand te doen. Ook de Britse Confederatie van de Britse Industrie wierp zich in de strijd met een 200-pagina's lange brochure waarin het waarschuwt voor een terugtrekking uit de EU. Volgens Lord Simon steunt de gedachte op 'fantasie' dat het VK voorspoedig kan zijn door de weg alleen voort te zetten. Het European Policy Institutes Network, een netwerk van denktanks, komt tot de conclusie dat het VK zich maar beter inspant om bij de EU te blijven, en benadrukt dat de wereldwijde invloed van het VK zal verminderen zonder een EU die optreedt als een 'krachtenmultiplicator'. (European Voice - S. Fleming - 14/11/2013)

Belastingsfraude

Europese btw-aangifte.

Vanaf 1 januari 2017 moeten alle ondernemingen in Europa hetzelfde, gestandaardiseerde Europees formulier invullen bij hun btw-aangifte. Het document, dat minstens vijf en niet meer dan 26 in te vullen vakken zal tellen, vervangt de nationale btw-aangifte. Voor Belgische bedrijven wordt de aangifte minder complex: zij moeten nu nog 34 vakjes invullen. Europees commissaris voor Belastingen Semeta stelde de nieuwe richtlijnen voor. Volgens hem heeft een uniforme btw-aangifte 'heel wat voordelen voor ondernemingen'. Zo krijgen ze minder administratieve rompslomp te verwerken en zullen ze kunnen rekenen op een jaarlijkse kostenvermindering van alles samen 15 miljard euro. De btw-administraties zullen dan weer aan efficiëntie winnen'. (De Standaard - 22/10/2013)

Moeder-dochterrichtlijn aangepast.

Europa maakt een eind aan sommige fiscale constructies waarmee multinationals hun belastingaanslag beperken. Postbusfirma's

zonder echte activiteiten worden aangepakt. Dat multinationals erg bedreven zijn in het vermijden van een hoge belastingaanslag, bleek deze maand nog. De vijftig Belgische vennootschappen die het grootste bedrag aan fiscale kortingen opvoerden, betaalden gemiddeld 2,62% belasting, een fractie van het nominale tarief van 33,99%. Als het aan Europees commissaris Semeta ligt, zal dat percentage vanaf 2015 een stuk hoger liggen. Hij stelde voor om een anti-misbruikbepaling toe te voegen aan de zogenaamde moeder-dochterrichtlijn. Die richtlijn bepaalt dat er geen belasting betaald hoeft te worden op dividenden van buitenlandse dochters als die op het niveau van de moeder worden belast. De richtlijn heeft ervoor gezorgd dat grote ondernemingen allerlei constructies hebben opgezet om er optimaal gebruik van te maken. De moeder-dochterrichtlijn is een van de weinige fiscale bevoegdheden op Europees beleidsniveau. Commissaris Semeta wil liefst dat alle lidstaten zelf algemene anti-misbruikbepalingen invoeren, zodat ook andere fiscale constructies aanpakt kunnen worden. (De Standaard - R.Mooijman - 25/11/2013)

Toetredingen

Oppositie monddood maken.

Sedert de demonstraties in het Gezi park, is er geen limiet meer aan de paranoïde pogingen van de Turkse AKP-regering om elk potentieel verzet op te ruimen. Er is nu nieuwe wetgeving die de politie toelaat om elke verdachte die protesteert tussen 12 en 24 uur op te sluiten zonder toestemming van het gerecht. (New Europe - Robert Ellis - 13/10/2013)

Toetreding Turkije.

De Europese plannen om de toetredingsonderhandelingen met Turkije op 26 juni aan te zwengelen, werden afgebroken als gevolg van het harde optreden van de Turkse regering tegen manifestanten bij protesten in Istanbul. (European Voice - 20/06/2013) De Europese Commissie wil de onderhandelingen met Turkije over toetreding tot de EU 'in een stroomversnelling brengen.' (De Tijd - 17/10/2013) De Turkse minister voor EU-zaken verklaarde midden-oktober: 'Dag na dag verwijderd Europa zich verder van Turkije'. Maar, zegt professor Dominique Moïsi, het tegengestelde is ook waar: 'in een mengeling van ontgoocheling en uitdaging heeft Turkije zich gedistantieerd van Europa. In werkelijkheid is Turkije meer op zoek naar zichzelf, dan naar Europa, zelf als Turkije Europa méér nodig heeft dan het zelf wil toegeven. De Arabische revolutie onthulde Turkije's zwakte en innerlijke verdeeldheid, die nog werd versterkt door het repressieve beleid en de ondemocratische politieke stijl van Erdogan. Vele politieke initiatieven in het Midden-Oosten hebben in Turkije een gevoel van nutteloosheid en marginalisering veroorzaakt, omdat Turkije op kritische momenten niet werd geraadpleegd. (European Voice - 31/10/2013)

Turkije steunt Azerbeidzjan.

In zijn eerste buitenlandreis sedert zijn herverkiezing als president van Azerbeidzjan heeft İlham Aliyev een bezoek aan Turkije gebracht om de reeds nauwe economische

en politieke banden tussen beide landen nog verder aan te halen. Turkije is een van de grootste klanten van gas en olie uit Azerbeidzjan. Heden concentreert de samenwerking tussen Ankara en Bakoe zich op de wapenindustrie, energie en transport. Azerbeidzjan zal binnenkort de grootste investeerder in de energiesector in Turkije worden. (New Europe - 17/11/2013)

Turkije lid van Euraziatische Unie?

De nieuwe start van de onderhandelingen met Turkije overtuigt observatoren niet dat Turkije snel de 29ste lidstaat zal worden. Geruchten doen de ronde dat Turkije flirt met het rivaliserend blok geleid door Rusland. Weinigen denken dat dit waarschijnlijk is, maar het wordt wel een element dat kan meespelen in de onderhandelingen over EU-lidmaatschap. (New Europe - 8/12/2013)

Erdogan laat spierballen rollen.

Na het losbarsten van het corruptieschandaal heeft Erdogan niet alleen tientallen politiechefs uit hun functie ontheven, maar ook vliegensvlug een nieuwe wet laten maken. Die wet moet ertoe leiden dat het Openbaar Ministerie nooit meer onafhankelijk onderzoek kan doen naar corruptie binnen de overheid. Voortaan moet ieder onderzoek doorgegeven worden aan de hogere politiechefs en gouverneurs, zodat het staatsapparaat nooit meer voor verrassingen komt te staan. (De Standaard - Erdal Balci - 24/12/2013)

Erdogan herschikt regering.

De Turkse premier heeft een grote herschikking van zijn regering doorgevoerd. Zijn regering ligt onder vuur door een corruptieschandaal. Duizenden mensen zijn op straat gekomen om het ontslag van de premier te eisen. Erdogan stelde tien nieuwe ministers aan. De Turkse minister van Milieu riep bij zijn ontslag, de premier op om hetzelfde te doen. Hun zonen zijn genoemd in

een groot corruptieschandaal. Erdogan denkt niet aan opstappen. Volgens hem is er een internationaal complot gesmeed om zijn land en de economie te destabiliseren. De eerste minster verdenkt moslimprediker Fettullah Gülen ervan aan de basis van het complot te liggen. Gülen heeft een grote invloed bij onder meer politie en magistratuur. (De Standaard - 25/12/2013)

Leger zal niet ingrijpen.

Sinds het uitbreken van het corruptieschandaal verkeert Turkije in grote chaos. De officier van

justitie die actie wilde ondernemen tegen de zoon van de premier, zakenlui en familieleden van Erdogan, kreeg geen medewerking van de door de regering grotendeels vervangen politietop. Ondertussen zijn de Turkse beurs en de Turkse lire in vrije val. De scheiding der machten is afgeschaft in Turkije. Het Turkse leger gaat niet ingrijpen. Dat lieten de militairen zelf weten. (De standaard - Erdal Balci - 28/12/2013)

Extra beleid

EU-top over veiligheidsbeleid.

Europese leiders praten voor het eerst sinds 2008 over veiligheidsbeleid. De Franse president François Hollande zou graag zien dat er een fonds komt om Europese militaire missies te financieren. Het enthousiasme bij de andere lidstaten is vrijwel nihil. Telkens kon Frankrijk (in Mali en de Centraal Afrikaanse Republiek) van de Europese partners hoogstens rekenen op morele en logistieke steun. Echt verwonderlijk is dat niet, valt in Europese kringen te horen: 'Frankrijk beslist telkens eerst zelf om op te treden, en vraagt daarna steun aan de anderen.' 'De Europese Raad beklemtoont de noodzaak om de EU-middelen voor snelle interventies te verbeteren. Dat kan onder meer door de battlegroups flexibeler te maken, zodat ze makkelijker ontplooid kunnen worden', staat in de slotconclusies.' Daarmee moet Hollande het doen. Het meest concrete resultaat is de aankondiging en bevestiging van enkele projecten, zoals de ontwikkeling van

drones tegen 2020-2025, en van vliegtuigen om toestellen in de lucht bij te tanken. (De Standaard - B. Beirlant - 20/12/2013)

Toch akkoord met Israël.

Israël bereikte een akkoord dat de EU zal toelaten om haar wetenschappers verder te laten genieten van EU-subsidies. De oplossing werd gevonden door twee clausules toe te voegen aan de Horizon 2020-overeenkomst met Israël. In een clause maakt Israël zijn bezwaren bekend tegen de EU-richtlijnen en dit om principiële redenen. Anderzijds stemt Israël in met de bepaling dat Israëlische organisaties die zich binnen de grenzen van 1967 bevinden moeten aantonen dat de Europese fondsen niet zullen aangewend in de bezette gebieden. Voor andere EU-programma's zullen gelijkaardige regelingen worden nagestreefd. (European Voice - A. Gardner - 28/11/2013)

Vrijhandel of protectionisme

Handelsrelaties EU-China.

Heden, zeker al voor ten minste twee decennia, ondervindt het Westers kapitalisme een dramatische herconfiguratie van zijn handelspatronen, nu wereldwijd. Het grootste deel van de versterkte handelsrelaties wordt aangestuurd door de

groeilanden, vooral in Azië. Op 17 september heeft het Europees Parlement op grond van nieuwe bevoegdheden, de voorwaardelijke opening van bilaterale gesprekken met China toegestemd. Op 18 oktober gaf de Europese Raad de Commissie mandaat om met China een investerings- en markttoegangsovereenkomst te

onderhandelen. De groeilanden dringen reeds geruime tijd aan om een grotere inspraak te krijgen in het bepalen van de nieuwe handelsregels. (European Voice - S. Fleming - 3/10/2013)

Een grote hervorming?

Het derde Plenum van het 18de (Chinese) Centraal Comité staat op de kalender omcirkeld als een van de belangrijkste van het decennium. Een jaar na het aantreden zit president Xi Jinping voor de derde maal bijeen met de bonzen van de Communistische Partij. Hij beloofde de jongste weken een 'masterplan voor hervormingen', een 'diepgaande revolutie' zelfs, die niet meer gezien is sinds Deng Xiaoping. Een liberalisering van de financiële markt staat hoog op de agenda, waarbij de staatscontrole op rentevoeten, de wisselkoers van yuan en kapitaalstromen lossen worden. China zou ook gebaat zijn bij meer concurrentie. Nog revolutionairder is het voorstel het grondbezit te hervormen. Om de binnenlandse consumptie aan te zwengelen, zijn evenzeer méér stimuli nodig. Al die ideeën staan in het ambitieuze 'Plan 383', dat uitgedokterd werd door een belangrijke denktank van de Communistische Partij. (De Tijd - J. Van Hessche - 9/11/2013)

Gesprekken over bescherming investeringen.

Deze besprekingen hebben, vanuit EU-standpunt, voor doel om de Europese investeerders een hoger niveau van bescherming te geven dan gewoonlijk in bilaterale akkoorden voorzien is en om de Chinese markt te openen. De EU slaagde er echter niet in om China te overtuigen om rechtsregels op te nemen in de gesprekken. Wel zal er gewerkt worden aan een strategische agenda tegen 2020, gesteund op groene groei en innovatie. (European Voice - A. Gardner - 28/11/2013)

Georgië wil niet kiezen.

Toenadering tot Rusland én een Europese toekomst. Georgië probeert het. De volgende maanden moet blijken in hoeverre dat kan. De nieuwe president van Georgië, Margvelasjvili, pleitte in zijn eerst interview op de Russische tv

voor normalisering van de betrekkingen. 'Maar in plaats van ons blind te staren op de toenemende assertiviteit waarmee Rusland de Euraziatische landen binnen zijn invloedssfeer probeert te houden of opnieuw te brengen, moeten we vooral beseffen dat het hoog tijd is om de boodschap die wij vanuit de Europese Unie naar deze landen sturen opnieuw te bekijken,' stelt Ria Laenen (KUL) (De standaard - 27/11/2013)

Nabuurschapsbeleid van EU onderuit.

Armenië ziet af van het tekenen van een handelsovereenkomst met de EU. In de plaats zal het toetreden tot de door de Russen geleide Euraziatische Unie. Dit is het resultaat van een Russisch tegenoffensief om de EU te beletten om invloed te verwerven bij de Russische burens. (European Voice - A. Gardner- 5/09/2013)

Gas en leidingen.

Terwijl alle schijnwerpers gericht zijn op de betogers die in Kiev de vrieskou trotseren, vechten Europa, Washington en Rusland op de achtergrond een geopolitieke strijd uit met gas, pijpleidingen en mededingingswetten als wapen. Eén van die nieuwe pijpleidingen is South Stream. De Russische overheid, eigenaar van Gazprom, sloot daartoe bilaterale akkoorden af met de doorvoerlanden. Maar die akkoorden schenden de Europese wetgeving, liet de Europese Commissie eind vorige week weten. En nu komt Gazprom met een opmerkelijk voorstel: een minnelijke schikking in de antitrust-zaak die Europa ruim een jaar geleden opende tegen de Russische gasreus. Er hangt Gazprom een boete van tien miljard euro boven het hoofd, omdat het concurrenten zou hebben geweerd in de Oost- en Midden-Europese lidstaten. Het zou die klanten tevens te veel hebben aangerekend. Ondanks de verzoenende taal is Rusland echter niet van plan te stoppen met de bouw van South Stream. De pijpleiding is dan ook veel te belangrijk. Moskou gebruikte zware druk om (Europese) landen te doen deelnemen aan de Russische leiding. Bovendien slaagde Gazprom erin mogelijke leveranciers voor de

neus van Nabucco weg te kapen. Sommigen zien in het Europese Third Energy Package, dat Gazprom zou hebben geschonden, en in de antitrust-zaak eveneens een middel om de Russische greep op de Europese markt te beknotten. (De Standaard - ESN - 13/12/2013)

Oekraïne zwicht voor Rusland.

Rusland koopt voor 15 miljard dollar (11 miljard euro) aan Oekraïens overheidspapier op en verlaagt de gasprijs met een derde. Dat liet president Poetin weten na overleg met zijn Oekraïense evenknie. De oppositie schreeuwt moord en brand. Over de Oekraïense toetreding tot de Russische douane-unie werd niet gepraat, benadrukte Poetin. Hij beseft dat zo'n manoeuvre het verzet tegen de toenadering tussen beide landen alleen maar zou doen oplaaien. (De Tijd - E. Ziarczyk - 17/12/2013) Twee jaar onderhandelen over een vrijhandelsverdrag werden in enkele weken ongedaan gemaakt toen Janoekovitsj besepte dat hij op korte termijn meer winst kon halen uit een alliantie met Rusland. (De Standaard - C. Hancké - 28/12/2013)

Regels voor wereldhandel.

De ontwikkeling van de wereldmarkt heeft een niveau bereikt dat veel harder ingrijpt in de soevereine rechten van een land dan hetgeen de EU altijd kende als harmonisatie en wederzijds erkenning van regels. Het bedrijfsleven is met succes de regeringen aan het overtuigen dat afwijkende regels en normen een hoge kost heeft en hun competitiviteit in de wereld verzwakt, stelt J. Wyles. (European Voice - 21/11/2013)

WHO gered?

De Wereldhandelsorganisatie (WHO) heeft op het Indonesische eiland Bali voor het eerst sinds de oprichting in 1995 een wereldwijd handelsverdrag gesloten. Eurocommissaris voor Handel Karel De Gucht is tevreden. 'Vandaag hebben we de WHO gered', klinkt het. De op Bali gemaakte afspraken moeten vooral zorgen voor het versoepelen van douaneprocedures. De moeilijkste knoop in Bali had te maken met landbouw. De

eindtekst bepaalt dat landen hun teelten mogen subsidiëren om hun voedselveiligheid te garanderen. Maar dat enkel op voorwaarde dat de internationale handel niet wordt verstoord. De 160 landen beloofden ook te rapporteren over hun landbouwsubsidies. Hiermee zou een biljoen dollar kunnen worden gespaard. Daarnaast zien velen het akkoord als zeer belangrijk voor de legitimiteit van de WHO. (De Standaard - 7/12/2013) (De Tijd - 10/12/2013)

EU-VS handelsoverleg hervat.

Europa en de VS lopen zich warm voor de tweede ronde in hun vrijhandelsoverleg. Een lastig nummertje, waarbij ze aftasten in welke sectoren ze de regels op elkaar willen afstemmen. De grootste winsten van een deal zijn te boeken door het slopen van andere hindernissen (dan invoerrechten), zoals de verschillende regels en technische standaarden voor bijvoorbeeld chemische producten. Voor Europa wordt de totale meerwaarde van een deal geschat op 119 miljard euro per jaar. (De Tijd - K. Dedobbeleer - 1/12/2013)

Canada en Europa.

Met een volwassen handels- en investeringsakkoord smeden Canada en de EU een grote gemeenschappelijke markt zonder invoerheffingen. Hierna komt het échte werk: een gelijkaardig akkoord met de VS. Voor de Canadese premier Harper, een voorvechter van de vrije markt, was het akkoord met Europa altijd een prioriteit. 'Een op vijf jobs in Canada is afhankelijk van de handel', aldus Harper. 'Dit is veruit het meest ambitieuze handelsakkoord dat Canada ooit sloot.' Europa is na de VS de belangrijkste afzetmarkt voor de Canadezen. De onderhandelingen over een breed handelsakkoord met de EU startten in 2009. (De Tijd - K. Van Haver - 19/10/2013)

Belang van dit vrijhandelsakkoord?

'Het is vrij uniek dat er zo'n breed akkoord wordt gesloten tussen twee ontwikkelde economieën. De markten waren in zekere zin al open, het ging erom de overblijvende burchten neer te halen,' stelt Karel De Gucht. 'Dit akkoord is belangrijk voor de farmaceutica, voor de geografische aanduidingen maar ook voor de

markt van de openbare aanbestedingen. We verwachten dat het akkoord voor 15 tot 20 miljard euro aan bijkomende handel zal zorgen, wat voor Europa goed zou zijn voor 70.000 à 100.000 arbeidsplaatsen. Een van de bemerkingen die we krijgen, is dat er een quotum komt voor de export van Canadees rundvlees naar Europa. Maar het gaat om hormoonvrij rundvlees. We halen de Europese standaarden dus niet naar beneden, en bij de onderhandelingen met de VS zullen we dat ook niet doen. Dit akkoord zal ons toelaten sterker te staan in de onderhandelingen met de VS.' (De Standaard - B. Beirlant - 19/10/2013)

Impuls voor EU-Japan handelsakkoord.

Na een topontmoeting op 19 november bevestigden beide partijen hun intentie om een vrijhandelsovereenkomst zo snel

mogelijk te sluiten. Ze verbinden zich ertoe met voorstellen te komen om markttoegang voor handel in goederen, handel in diensten en openbare aanbestedingen, evenals niet-tarifaire maatregelen en treinen aan te pakken. (European Voice - A. Gardner - 28/11/2013)

Einde crisis schuldplafond VS.

Na 16 dagen van hoogspanning haalde Washington de angel uit de crisis over het schuldplafond. Maar de kans is groot dat het over enkele maanden opnieuw zo ver komt. Een doorbraak in de Amerikaanse Senaat luidde gisteren het einde in van de politieke impasse over het schuldplafond en de sluiting van de overheid. 'We verwijderen ook het dreigement van een economische catastrofe die zou zijn uitgebroken als de VS niet meer in staat zouden zijn hun betalingsverplichtingen na te komen', verklaarde president Obama. (De Tijd - R. Verrycken - 17/10/2013)

Interne markt

Steun Europese filmsector.

De lidstaten van de EU mogen voortaan aan een ruimere waaier van audiovisuele activiteiten staatssteun verlenen. Behalve aan de eigenlijke productie kan nu ook aan alle fases van een audiovisueel werk - van scenario tot distributie - steun worden verleend. Dat blijkt uit de nieuwe regels die de Europese Commissie heeft voorgesteld. De Europese Commissie wil ook pan-Europese audiovisuele producties aanmoedigen. Zo mogen de budgetten van grensoverschrijdende filmproducties voor 60 % op geld van de lidstaten steunen. (De Tijd - F. Van den Bril - 15/11/2013)

GSM's met universele lader.

Alle fabrikanten van mobiele telefoons worden verplicht hun toestellen compatibel te maken met een universele lader. Dat is het gevolg van een akkoord dat het Europees Parlement en de lidstaten gesloten hebben. Het opzet van een universele lader is ervoor te zorgen dat het gebruik van mobiele

toestellen minder omslachtig wordt en de kostprijs voor de consumenten zo veel mogelijk wordt beperkt. In het voorjaar van 2014 keurt het Europees Parlement het akkoord formeel goed, de fabrikanten krijgen vervolgens drie jaar de tijd om de regels na te leven. (De Tijd - 20/12/2013)

Verbod krachtige stofzuigers.

Vanaf 1 september 2014 zal de consument geen stofzuiger meer kunnen kopen die krachtiger is dan 1600 watt, vanaf 2017 wordt het vermogen beperkt tot 900 watt. Met die richtlijn wil Europa verdere stappen doen in de strijd tegen energieverbruik en de CO2-uitstoot. (De Tijd - 6/11/2013)

Verpakking liegt nog altijd.

Europa maakte sinds juni 2012 komaf met onzinnige beweringen over drankjes en yoghurt die goed voor ons zouden zijn. Toch vindt u vandaag nog producten met valse claims in de winkelrekken. Volgens Test-Aankoop hebben veel producenten intussen hun verpakkingen al

wel aangepast aan de nieuwe wetgeving. De overgangperiode is voor veel producten lang. De producenten verstopten zich daarachter. Test-Aankoop hekelt niet alleen de claims van producten in de rekken. On-line zijn nog tal van foute beweringen te vinden bij de beschrijving van voedingswaren. (De Standaard - M. Eckert - 28/11/2013)

Geknoei met ons voedsel.

Uw glas 'puur' sinaasappelsap is aangelengd met water en suiker. In uw koffie zit gemalen maïs en uw biologische eieren komen al eens van kippen uit een legbatterij. Volgens Europa kunnen voedselproducenten schaamteloos frauderen en verdienen ze daar fortuinen mee, zo schrijft het Nieuwsblad. De controles zijn minimaal en de pakkans nog kleiner, maar de winst des te groter. Voedsel fraude zit dan ook in de lift, zegt Europol. Daarom wordt vandaag gestemd in de commissie Milieubeheer, Volksgezondheid en Voedselveiligheid van het Europees Parlement, over een voorstel dat de controle gevoelig wil strenger maken en de boetes voor fraudes fors wil verhogen. (De Standaard - 27/11/2013)

Roken wordt onaantrekkelijk.

Europa is het eens over de nieuwe tabakswetgeving. Roken wordt onaantrekkelijk

gemaakt en smaakmakers worden gebannen. Ook de e-sigaret wordt aan banden gelegd. Elk jaar sterven 700.000 mensen in de EU door tabak. Sigaretten zullen in de toekomst verpakt worden in afschrikwekkende foto's en teksten. Die gezondheidswaarschuwingen zullen 64% van het oppervlak van de verpakking beslaan. On-line verkoop kan ook worden verboden. De e-sigaretten mogen niet meer dan 20 mg/ml nicotine bevatten. Lidstaten mogen bepalen dat de e-sigaret enkel in de apotheek verkrijgbaar is en een middel is om te stoppen met roken. (De Standaard - K. Van Haver - 19/12/2013)

Versoepeling gebruik elektronica.

Tablets en kleine elektronische apparaten moeten binnenkort niet meer verplicht worden uitgeschakeld tijdens het opstijgen en landen in het luchtruim van de EU. Nieuwe richtlijnen die dat mogelijk maken, worden eind november 2013 gepubliceerd door het European Aviation Safety Agency. De EASA treedt daarmee in de voetsporen van de Amerikaanse luchtvaartregulator FAA. (De Tijd - Bloomberg - 14/11/2013)

Landbouw- en visserijbeleid

Landbouwbeleid voor 2014-2020.

De onderhandelaars van het Europees Parlement en de lidstaten bereikten een voorlopig akkoord over een nieuw landbouwbeleid. De EU zal 30% van de landbouwsubsidies aan drie milieufactoren binden: teeltrotatie, permanente weilanden en een milieu-braaklegging. De oppervlakte voor bio-diverse culturen werd verminderd van 7 tot 5%, waarvan 33,5% is vrijgesteld (89% van de landbouwers), zo ook is de teeltrotatie vrijgesteld tot 33% (87% van de landbouwers). Milieu-activisten betreuren dat dit beleid de natuurlijke rijkdommen zal beschadigen en de langetermijn voedselzekerheid bedreigt. Het akkoord voorziet ook in een programma voor

jongeren die in een landbouwbedrijf stappen. Het nieuwe beleid lijkt sterk op de voortzetting van een status-quo en dit ontgoochelt velen. (European Voice - D. Keating - 4/07/2013)

Bodemvissenverbod verworpen.

De Commissie visserij van het Europees Parlement heeft het Commissie-voorstel verworpen om bodemvissen in de Noord-Oostelijke Atlantische Oceaan geleidelijk uit te bannen. In de plaats zou dit soort vissen enkel worden verboden in 'kwetsbare gebieden'. (European Voice - D. Keating - 7/11/2013)

België moet meer vis kweken.

België moet dringend méér vis, schaaldieren en schelpen kweken. België heeft de Commissie beloofd 3000 ton te kweken tegen 2014 en 4500 ton tegen 2015. Maar volgens de recentste cijfers blijft België steken op 49 ton

gekweekte vis en schaaldieren. Ter vergelijking: in 2009 produceerde Nederland 55.561 ton en Frankrijk 236.438 ton. Europa stimuleert de kweek via het Europees Visserijfonds teneinde de overbevissing (op zee) tegen te gaan. (De Tijd - 18/12/2013)

Milieu

Fijn stofnorm te laks. Zelfs met gehalten onder de Europese norm van 25 microgram per kubieke meter kan fijn stof tot vroegtijdige sterfte leiden. Dat blijkt uit een allesomvattende studie in 13 landen. De studie kraakt de normen die de EU nu oplegt inzake fijn stof. Fijn stof heeft een nadelig gezondheidseffect tot onder 15 microgram per kubieke meter. Vanaf 10 microgram kan de studie het effect op de gezondheid moeilijk inschatten. De onderzoekers roepen daarom op veeleer de fijn stofnorm van de Wereldgezondheidsorganisatie te volgen (10 microgram). (De Tijd - P. Haeck - 10/12/2013)

Schone lucht tegen 2030. De gezondheidskosten die verbonden zijn aan luchtvervuiling in Europa bedragen tussen 330 en 940 miljard euro. Europa komt daarom met een plan voor schone lucht tegen 2030. Jaarlijks sterven 400.000 mensen in Europa als gevolg van vervuilde lucht. Tegen 2030 moet een properder lucht jaarlijk 40 miljard euro, 'gezondheidsvoordelen' opleveren. De Commissie verlaagt drastisch de uitstootplafonds van de individuele lidstaten voor de gevaarlijkste vervuilers, zoals fijn stof, ozon, ammoniak, zwaveldioxide, stikstofdioxide en methaan. De aanpak is bewust geleidelijk. We moeten in economisch moeilijke tijden rekening houden met de kosten voor de industrie, klinkt het. (De Tijd - K. Van Haver - 19/12/2013)

Klimaatconferentie Warschau. De klimaatconferentie in Warschau, waaraan 195 landen deelnamen, heeft als doel de basis te leggen voor een nieuw klimaatakkoord, dat in 2015 in Parijs ondertekend moet worden. De agenda werd bepaald door drie belangrijke thema's, maar enkel over de eerste twee is al een akkoord gesloten. Harde milieuafspraken kwamen er niet uit de bus. Financiële tegemoetkomingen en CO2-uitstoot vormden de grootste struikelblokken. Het geheel is onvoldoende voor de strijd tegen de klimaatsverandering. Er is een deelakkoord over de steun van rijke landen aan ontwikkelingslanden die hun economie groener willen maken. (De Standaard - edm - 23/11/2013)

Geen vaste prijs voor groene stroom meer. De subsidies voor hernieuwbare energie moeten geleidelijk verdampen, zodat ook die energievormen tegen markttarieven worden geproduceerd. Een vaste afnameprijs voor hernieuwbare energie is uit den boze, zegt de EU-Commissie in haar nieuwe visie voor de elektriciteitssector. Overheidssteun moet beperkt blijven tot heel specifieke gevallen, is de boodschap. Veel landen overwegen flexibele elektriciteitscentrales op steenkool of gas om dalmomenten in de stroomproductie op te vangen. Daarvoor kan wel steun nodig zijn. Ze eist wel dat die reservecentrales niet gericht zijn op één nationale markt, maar op de brede EU-markt. (De Tijd - K. Van Haver - 6/11/2013)

Kredietcrisis

Gesjoemel met interbankenrente.

Zes banken betalen samen 1,7 miljard euro boete voor gesjoemel met de interbankenrente. Het gaat om de interbankenrente in euro en yen, respectievelijk Euribor en Libor-Tibor. Dat is het hoogste boetebedrag ooit in Europa. Het is de eerste Europese veroordeling van afspraken in de financiële sector sinds de crisis uitbrak. Dit is een duidelijk signaal dat de Europese Commissie vastbesloten is kartels in de financiële sector te bestrijden en te bestraffen, zei commissaris Almunia. (De Tijd - K. Van Haver - 5/12/2013)

Verdwijntruc van de banken.

Grootbanken roepen dat ze nu minder kwetsbaar zijn dan in 2008. Maar volgens de superwaakhond BIB is dat schijn. Veel banken smukken hun cijfers op. Via complexe constructies (CRT's) schuiven ze hun risico's door naar de schemerzone van het financiële systeem. Steeds meer internationale banken omzeilen de steeds strengere kapitaalregels. Hun echte financiële stootkussen om verliezen op te vangen is er in realiteit niet of nauwelijks beter op geworden. De banken beschikken vandaag nog altijd over te weinig kernkapitaal, bevestigt Koen Schoors, prof. economie UGent. (De Standaard - N. Tanghe - 30/9/11/2013)

Speculatieve excessen zijn terug.

William White, voormalig hoofdeconoom van de BIB, en een van de weinige economen die de crisis van 2008 correct voorspelden, maakt zich zorgen over de nieuwe speculatieve uitwassen. 'De volgende crisis komt eerder vroeger dan later. Zeker als je kijkt naar de financiële markten, die zich vandaag opnieuw op hetzelfde gevaarlijke, speculatieve terrein wagen als in 2007.' De huidige crisis is voor een groot deel het gevolg van het losse beleid van de centrale banken in het Westen, die de financiële markten overspoelen met gratis geld (zie de VS). Gratis geld voedt vooral nieuwe zeepbellen. (De Standaard - N. Tanghe - 6/12/2013)

Bankenunie (1).

Er is een wijdverspreide consensus tussen de instellingen om de vier verschillende wettelijke domeinen - falende banken, depositogarantie, marktmisbruik en zakenbanken - voor de Europese verkiezingen van mei 2014 af te werken. (European Voice - N. Hirst - 5/12/2013)

Bankenunie (2).

Het banktoezicht voor de grote banken wordt voortaan op centraal niveau uitgevoerd (ECB). Een heet hangijzer is wie de zombie-banken een spuitje mag geven. Een tweede belangrijk discussiepunt betreft de oprichting van een fonds dat zombie-banken financieel moet bijstaan. Als de lidstaten erin slagen deze vragen te beantwoorden dan zijn ze het eens geraakt over de grootste bevoegdheidsoverdracht sinds de creatie van de eenheidsmunt. Maar ook het Europees Parlement moet er nog mee akkoord gaan. De kans bestaat dat de door Duitsland afgedwongen afzwakkingen daar niet geapprecieerd worden. (De Standaard - R. Mooijman - 12/12/2013)

Bankenunie (3).

Het Europees Parlement, de EU-lidstaten en de Europese Commissie hebben een akkoord bereikt over de regels voor banken die niet meer gered kunnen worden. Bij faillissementen van banken moet eerst bij aandeelhouders en obligatiehouders worden aangeklopt (bail-in), in plaats van bij overheden en dus bij de belastingbetalers. 'Banken zullen meer reserves moeten aanleggen voor moeilijke tijden', zo stelde eurocommissaris Barnier. Het nieuwe systeem zou in werking treden in januari 2016. Het compromis moet nog wel goedgekeurd worden door de betrokken EU-lidstaten. (De Standaard - 12/12/2013)

Bankenunie (4).

De EU-ministers van Financiën hebben het akkoord gepresenteerd als een succes, maar

de ministers hebben geen adequaat antwoord kunnen formuleren op de kritiek die de Europese Centrale Bank en het Europees Parlement leverden op de plannen. De lidstaten hebben grote moeite met het afgeven van macht wat blijkt uit de samenstelling van de 'afwikkelingsraad', waarin de lidstaten nog steeds een erg grote rol spelen. De Europese instellingen zijn ondergeschikt. Verder is nog niets definitief. (De Standaard - R. Mooijman - 20/12/2013)

ECB-voorzitter.

Mario Draghi, de voorzitter van de ECB heeft in 2014 verschillende grote opdrachten. Hij moet het vertrouwen in de banksector herstellen en moet voorkomen dat deflatie ontstaat. Verder moet de ECB het toezicht op de grote banken overnemen van de lidstaten en de economie meer zuurstof geven. Veel bedrijven uit de zuidelijke eurolanden geraken moeilijk aan bankkredieten of betalen wurrgrentes. De kredietschaarste remt het economisch herstel. Geen gemakkelijke taak voor het ECB. (De Tijd - W. Vervenne - 31/12/2013)

Nieuwe ronde stresstests.

De Europese Centrale Bank gaat vanaf november 2013 de balansen van 124 banken uit de eurozone onderzoeken. De beoordeling zal 12 maanden duren en heeft als doel 'het bevorderen van transparantie, herstel en vertrouwen', zo luidt het in het persbericht. De uitgebreide beoordeling bestaat niet alleen uit een stresstest waarmee 'de schokbestendigheid van de balansen van banken in stressscenario's wordt bekeken, maar ook uit een risicobeoordeling (waaronder liquiditeits-, schuld- en financieringsrisico's) en een activakwaliteitsbeoordeling. De beoordeling gaat uit van een kapitaalratio van 8%. (De Standaard - Belga - 24/10/2013)

Bankbonussen.

Minister van Financiën Koen Geens stelt voor bonussen toe te laten in (Belgische) banken die hun Europees herstelplan hebben uitgevoerd. In het kernkabinet is afgesproken dat de bonussen die worden toegekend in de Belgische banksector nog maximaal 50 % van het vaste salaris mogen bedragen. De topministers

bevestigden ook het principe dat in banken die staatssteun genieten geen bonussen mogen worden toegekend aan de leden van het directiecomité en aan de bestuurders. (De Tijd - 4/12/2013) De Nederlandse minister van Financiën Jeroen Dijsselbloem wil de bonussen in de (Nederlandse) financiële sector wettelijk beperken tot 20% van het vaste salaris. De Nederlandse Vereniging van Banken vindt zulke beperking onnodig. (De Tijd - 26/11/2013)

Griekenland is er nog niet.

Griekenland zit weer in de problemen. De uitbetaling van de volgende schijf noodhulp door de EU en het IMF voor eind 2013 is 'onrealistisch', zegt eurogroepvoorzitter Dijsselbloem. Hij is zich bewust van de politieke en sociale spanningen in het land. Maar er is geen andere weg: de hervormingen moeten doorgaan. De Europese noodfondsen gaven de voorbije jaren 220 miljard euro aan leningen, driemaal zoveel als het IMF wereldwijd. (De Tijd - K. Van Haver - 10/12/2013) Griekenland zal in 2014 voor de tweede keer zijn schulden herschikken. Dat zei Bart Van Craeynest, hoofdeconoom van Petercam. Er is weinig kans dat Griekenland zijn overheidsschuld binnen een redelijke termijn kan terugdringen tot aanvaardbare niveaus. (De Tijd - 4/12/2013) Tot 2020 blijft Athene onder curatele, mogelijk met een derde steunplan. (De Tijd - 14/12/2013) De Griekse economie is een kwart kleiner dan zes jaar geleden. (De Tijd - 16/10/2013)

Ierland en Spanje.

Beide landen hebben de recessie praktisch overwonnen. Ze hebben allebei hun europartners overtuigd de juiste exit uit het steunprogramma te kunnen aanhouden. Ierland kan opnieuw op eigen benen staan. Maar de problemen zijn nog lang niet voorbij. Het kan weer op de financiële markten en is niet langer verplicht te eten uit de hand van de EU en het IMF. Ierland ontving in totaal 67,5 miljard euro van internationale geldschietters. Spanje kreeg in 2012 een kredietlijn van 100 miljard euro, enkel om de banken te stutten. Maar Madrid gebruikte er maar 41 miljard van. Het land staat dus niet

onder economische curatele en kreeg van de Europese collega's vorige maand groen licht voor een exit uit het programma van de EU en het IMF, begin 2014. (De Tijd - K. Van Haver - 14/12/2013)

Portugal en Cyprus.

Portugal kreeg in 2011 78 miljard euro steun toegezegd tot midden 2014. Daarvan zal eind 2013 72 miljard euro zijn uitgekeerd. Cyprus kreeg in 2013 een programma van 10 miljard euro dat loopt tot 2016. Een kleine helft ervan is vrijgemaakt. (De Tijd - K. Van Haver - 14/12/2013)

Groei en tewerkstelling

Groei komt terug, de jobs niet.

In 2014 knopen vrijwel alle landen van de EU opnieuw aan met economische groei. Maar de Europese Commissie moet erkennen dat de werkloosheidscijfers ook in 2015 torenhoog zullen blijven. Op de Baltische landen na, blijft de groei volgend jaar in veel EU-landen steken onder de 2% die nodig is om volop jobs te creëren. Voor de hele eurozone blijft het groeicijfer in 2014 hangen op 1,1%. Voor de hele eurozone zal de werkloosheidsgraad in 2014 blijven op 12,2%. In Spanje en Griekenland zal meer dan een kwart van de beroepsbevolking werkloos zijn. Pas in 2015 zou de werkloosheid in de eurozone licht zakken naar 11,8%, stelt de Europese Commissie. (De Standaard - B. Beirlant - 6/11/2013)

Groeidiscussie verhuult systeemdebat.

Voor welvarende landen komt verdere ontwikkeling niet neer op 'meer consumeren of produceren'. De koek is groot genoeg. Het is de verdeling ervan die beter kan, vinden Dirk Holemans (denktank Oikos) en Piet Van Meerbeek (Bral vzw). Duurzame nulgroei kan als de overheid stuurt en als rijkdom en arbeid herverdeeld worden. Bovendien verstoort ons huidig groeimodel de ecologie van onze planeet. (De Standaard - 14/10/2013)

Welke retour naar groei en duurzaamheid?

De overgang naar een duurzame maatschappij vraagt van de EU verder te gaan dan het zoeken naar bbp-groei en verder dan een top-

down besturing, stelt Olivier de Schutter, VN speciale rapporteur over het recht op voeding. Wat zouden de burgers mogen eisen van hun nieuwe leiders na de Europese verkiezingen van mei 2014? Welke andere prioriteiten moeten de Europese besluitvormers in acht nemen, anders dan het redden van de euro en het plaatsen van de kwakkelende economie op het groeipad? Europa heeft nood aan een mobiliserend project dat een gedurfde visie voor de toekomst uittekent en dat een pact smeedt met de burgers over de weg hoe er te geraken. Dat project moet zich niet alleen inlaten met de eurozone en de interne markt. Dit project moet bijdragen tot de (institutionele) hervorming van Europa, maar ook met de manier waarop de EU geregeerd wordt tijdens het proces van aanpassing. (New Europe - 17/11/2013)

België heeft een probleem met detachering.

'De Europese regels zijn gemaakt om het werknemers gemakkelijker te maken om in het buitenland te werken, maar ze beschermen tegelijk ook tegen sociale dumping', zegt de woordvoerder van eurocommissaris voor Werk Laszlo Andor. Die schrok zich een hoedje bij de forse uithaal van staatssecretaris voor Fraudebestrijding John Crombez. Die is razend omdat de Europese Commissie een procedure van ingebrekestelling tegen België is opgestart. Crombez probeert met een interne antimisbruikbepaling detacheringsfraude te bestrijden. De woordvoerder zegt: 'Als België denkt dat een detacheringsdocument frauduleus is, moet het dat laten natrekken bij de lidstaat die het

afgeleverd heeft'. Maar het is net die controle in het thuisland die volgens Crombez het probleem vormt. Het thuisland heeft er geen enkel belang bij om die controle uit te oefenen. (De Standaard - C. Vanschoubroek - 23/11/2013)

België voert strijd tegen sociale dumping op.

De regering gaat de strijd tegen de frauduleuze detachering van EU-werknemers opvoeren. Een werknemer die minder dan twee jaar in een gastland werkt, betaalt zijn sociale zekerheidsbijdragen in het land van herkomst. Veel werkgevers doen dat echter niet en betalen dus nergens sociale zekerheidsbijdragen. Belgische bedrijven worden doodgeconcurrerd. België heeft in 2012 al de hoofdelijke verantwoordelijkheid van aannemers en onderaannemers ingesteld. Nu is er ook een plan voor doelgerichte controles door gespecialiseerde teams, onder meer op basis van dataminig en een duidelijke strafvervolgning met zwaardere (financiële) straffen. (De Tijd - E. Racquet - 29/11/2013)

Europa strijd ook tegen sociale fraude.

De 28 ministers van Werk hadden hevige discussies over sociale dumping en sociale fraude. Op tafel lag een plan om de handhaving van de detachingsregels te verbeteren. Minister De Coninck heeft naar eigen zeggen haar belangrijkste eisen binnengehaald. Er komt een verplichte samenwerking tussen de inspectiediensten, zodat het gevecht tegen misbruiken effectief aangegaan kan worden. Europa legt vast welke controles mogen plaatsvinden, maar ook dat de inspecties verder mogen gaan als het vermoeden bestaat dat de controles niet volstaan. Landen krijgen expliciet de mogelijkheid fraudeurs en misbruiken aan te pakken, ook bij nieuwe sluiptwegen. Bovendien betonneert Europa ook de hoofdelijke aansprakelijkheid van hoofd- en onderaannemers of van de hele keten van bedrijven die de detachering misbruiken. Toch is het werk niet af. Nu volgen nog onderhandelingen met het Europees Parlement. Die moeten afgerond zijn voor de Europese verkiezingen. (De Tijd - K. Van Haver - 10/12/2013)

Mensenrechten

Vluchtelingen richting Italië.

De vluchtelingenstroom uit Noord-Afrika houdt aan. De boten met illegale immigranten die toekomen op de Italiaanse kusten volgen elkaar snel op. De aanhoudende ongelukken met dodelijke afloop brengen de regering van premier Letta ertoe om plannen te ontvouwen waarbij de capaciteit van de Italiaanse marine op zee verdrievoudigd wordt. Zowel het ministerie van Defensie, Binnenlandse Zaken als Buitenlandse zaken worden ingeschakeld in de operatie. Italië schroeft dus zelf de inspanningen serieus op, maar verwacht tegelijkertijd dat ook Europa volgt. Zowel Malta als Italië hebben al opgeroepen om de vluchtelingenproblematiek op de agenda te plaatsen van de volgende Europese Raad van 24 en 25 oktober. (De Tijd - P. Haeck - 14/10/2013)

Bescherming privacy.

Het Europees Parlement schaarft zich achter strengere regels voor het beschermen van privacy op internet. Het halfroond legt het overleg daarover ook op de tafel van de Europese top. Sinds de onthullingen van Edward Snowden over de spionagepraktijken van de Amerikaanse inlichtingendienst NSA duiken bijna dagelijks nieuwe gegevens op over hoe gebrekkig die persoonlijke digitale sfeer beschermd is. Die onthullingen zetten duidelijk vaart achter de Europese plannen om de persoonlijke gegevens op het net beter te beschermen. Viviane Reding pakte daarmee al begin 2012 uit, lang voor de affaire-Snowden. Ze wou het lappendeken van data-regels aanpassen aan de digitale samenleving. Concreet zouden surfers meer greep krijgen op de manier waarop bedrijven hun persoonsgegevens vergaren en

verwerken. Reding sprak in Straatsburg van een 'belangrijk ogenblik voor de Europese democratie.' Als we erin slagen één Europese wet te maken die geldt voor het hele continent, is dat een besparing van 2,3 miljard euro per jaar, zei ze. De versterking van de privacy gaat gepaard met sancties. Bedrijven die zich niet houden aan de EU-regels kunnen een boete krijgen die kan oplopen tot 5% van hun wereldwijde omzet. (De Tijd - K. Van Haver - 23/10/2013)

Herstellen van het vertrouwen.

Europees commissaris voor Justitie Viviane Reding geeft de Amerikanen nog tijd tot volgende zomer om verbeteringen aan te brengen aan het 'safe-harbour'-akkoord, dat de uitwisseling regelt van bedrijfsgegevens met de VS. 13 Europese aanbevelingen moeten worden uitgevoerd om het vertrouwen te herstellen na de spionagerel met de VS. De EU-Commissie vraagt onder meer dat de Europese burgers over het recht op schadeloosstelling beschikken en dat ondernemingen online uitleg geven over wat er met gegevens kan gebeuren. Europa zal de VS intussen wel inzage blijven geven in de financiële gegevens van zijn burgers. (De Tijd - KV - 28/11/2013)

Commissie stelt Europese regels voor.

De Commissie stelt voor het burgerlijk recht in de lidstaten te harmoniseren. De richtlijn schuift een gemeenschappelijke definitie naar voren en levert een aantal burgerrechtelijke middelen waarmee slachtoffers verhaal kunnen halen. Daarnaast wil de Commissie het voor rechters eenvoudiger maken om dergelijke zaken te behandelen, bijvoorbeeld via maatregelen die lekken vermijden. Het initiatief moet investeringen in research en innovatie stimuleren. De Commissie stipt aan dat vooral kmo's baat hebben bij een betere bescherming. Ze hebben vaak immers niet het personeel of het geld voor octrooiering. (De Standaard - 29/11/2013)

Eventueel zwijgrecht.

Europees commissaris voor Justitie Reding stelt een reeks extra maatregelen voor die beklaagden een eerlijk proces garanderen. Zo moet een verdachte het recht krijgen 'te zwijgen', zonder dat het vermoeden van onschuld wordt aangetast. Wie met een Europees aanhoudingsbevel wordt opgepakt, moet meteen gegarandeerde toegang tot rechtsbijstand krijgen. Minderjarigen of kwetsbare personen moeten in elke fase worden bijgestaan door een advocaat. (De Tijd - 28/11/2013)

BEGELEIDING, ONDERSTEUNING EN ADVIES

Als een **gratis dienst** biedt ESIC aan belangstellenden - studenten of volwassenen - de mogelijkheid **om ESIC te raadplegen** voor begeleiding, ondersteuning of advies over een thema/activiteit dat binnen de sfeer van de bevoegdheden van de EU ligt.

Contact met Robert Verschooten

Tel: 03/238.97.74

www.europadebat.be

e-mail esic@telenet.be

50 jaar ESIC

In februari 1963 zag het **Europees Studie- en Informatiecentrum (ESIC)** vzw het licht. Na twee succesvolle deelnames aan de Vrije Europese verkiezingen in 1959 en in 1961, besloten een aantal Europese federalisten dat een studie en informatiecentrum beter de blijvende behoefte aan duiding en informatie zou kunnen invullen. De eerste jaren waren een demonstratie van succesvolle werking onder de bezielende leiding van Ludo Dierickx. Toen de televisie in Vlaanderen het publiek aan de sofas kluisterde, moesten andere wegen worden bewandeld. In het vooruitzicht van de eerste directe verkiezingen van het Europees Parlement in 1979, werd door ESIC een gok naar 'professionalisering' gedaan, met als gevolg drie vaste werknemers en 5 BTKers.

Toen de uitbetaling van de werkingssubsidies twee jaar lang - bij gebrek aan geld - niet plaatsvond, moest dit schone verhaal een andere wending nemen. Toen werd met pijn in het hart overgeschakeld op volledig vrijwilligerswerking, zoals dat voordien het geval was. Vanaf dan (1980) heeft Robert Verschooten het heft in handen, omringd door toegewijde medewerkers.

Een no-nonsense beleid bleek haalbaar en inmiddels zagen de publicaties **ESIC Nieuwsbrief** (c), als kwartaal retrospectief, en de Reeks '**Welk Europa?**' (c), met themanummers, het licht. Inmiddels werd nummer 95 van de ESIC Nieuwsbrief en nummer 48-49 in de Reeks '**Welk Europa?**' gepubliceerd. In 2008 zag de **website van ESIC** www.europdebat.be (c) het licht, met elkaar snel opvolgende updates. Uiteraard worden die publicaties aangevuld door vormingswerk (voornamelijk in de sessies van **Café-Europa** (c) en de sessies van '**Federalisme, Democratie, Europa**' (c) en door **educatieve activiteiten** zoals publieke voordrachten en voordrachten in scholen.

Hoe groter het onbegrip en de misverstanden over de Europese integratie des te meer de nood aan de werking van het Europees Studie- en Informatiecentrum (ESIC) hoog blijft. ESIC wil doorgaan met het duiden van het begrip **Europees federalisme**, als finaliteit voor het Europese project.

Studenten worden uitgenodigd een opiniestuk over een opgelegd te schrijven. (Geldprijzen zijn voorzien)

Unie van de Europese Federalisten

Sectie voor België

Een Plan voor een effectief Federaal Europa

Einddoel van het Plan

- Een federaal en democratisch politiek systeem en een participatieve maatschappij in Europa.

Algemene objectieven

- Het Plan promoot een nieuw maatschappijmodel waarin de Europese grondwettelijke waarden worden weerspiegeld.
- Het Plan voert een federaal en gelegitimeerd Europees politiek systeem in, dat de principes van democratie, solidariteit, verantwoordelijkheid, billijkheid en participatie toepast.
- Dank zij federalisme zal de kwaliteit van de aangeboden publieke goederen aan de bevolking verbeteren.
- De bevolking van Europa deelt de Europese soevereiniteit op gelijke voet met de nationale staten.
- Een sociaal Europa schraagt de harmonie in de maatschappij.

Een Plan voor een effectief Federaal Europa

- Het Plan gaat om alle lidstaten van de eurozone die bereid zijn de Europese integratie verder te zetten.
- Het Plan stelt de eurozone in staat eerst een pre-federale Unie en later een federale Unie te worden.
- Het Plan laat de eurozone toe met één democratische stem te spreken in alle politieke aangelegenheden.
- Het Plan voorziet een stappenplan bij de invoering van een nieuwe federale grondwet.
- Het Plan hervormt de Europese Raad in een senaat, die alle wetgevende bevoegdheden deelt met het Europees Parlement, met inbegrip de macht om verdragen te wijzigen en een pre-federale en federale grondwet te formuleren.
- Het Plan voert een verantwoordelijke federale regering in, met reële uitvoerende macht.
- Het Plan stelt een autonoom Europees budget in, gedekt door eigen inkomsten. Dit budget zal geleidelijk toenemen naarmate bevoegdheden worden overgedragen uit de nationale begrotingen.
- Het Plan verleent volledige bevoegdheid aan het Europees Hof van Justitie.
- Het Plan bevordert participatie, samenwerking en effectiviteit van het openbaar bestuur tussen alle niveau's van het beleid.
- Het Plan legt de federale Unie voor de eurozone vast in een nieuwe grondwet.
- Het Plan geeft de eurozone bevoegdheid in alle beleidsdomeinen, indien blijkt dat een initiatief onmogelijk is op EU-niveau.
- Het Plan voert het principe in van de autonomie van de eurozone.
- De eurozone blijft open voor andere lidstaten van de EU.

